

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

27 octobre 2004

PROJET DE LOI

**sur l'entraide judiciaire internationale en
matière pénale**

AMENDEMENTS

N° 1 DE M. WATHELET

Art. 4

Remplacer le dernier alinéa comme suit:

« – 4°) *cette demande se rapporte à une infraction passible de la peine de mort dans l'État requérant, à moins qu'il ne puisse être raisonnablement admis que l'exécution est de nature à réduire le risque d'une condamnation à une peine de mort ou que cette demande ne fasse suite à une demande émanant de l'inculpé ou du prévenu lui-même.*».

JUSTIFICATION

Cet amendement reprend la suggestion formulée par le Conseil d'État visant à mieux formuler l'intention des auteurs du projet, à savoir que dans certains cas l'exécution d'une demande

Document précédent :

Doc 51 **1272/ (2003/2004)** :
001 : Projet de loi.

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

27 oktober 2004

WETSONTWERP

**betreffende internationale rechtshulp in
strafzaken**

AMENDEMENTEN

Nr. 1 VAN DE HEER WATHELET

Art. 4

Het laatste lid vervangen door wat volgt:

« – 4°) *dit verzoek betrekking heeft op een misdrijf dat in de verzoekende Staat met de doodstraf kan worden bestraft, tenzij er redelijke kansen zijn om aan te nemen dat de tenuitvoerlegging het risico op een veroordeling tot de doodstraf kan verminderen of indien blijkt dat dit verzoek het gevolg is van een vraag, uitgaande van de verdachte of de beklaagde zelf.*».

VERANTWOORDING

Dit amendement neemt de door de Raad van State aange-reikte suggestie over om de bedoeling van de indieners van het ontwerp scherper te formuleren, en met name te preciseren dat

Voorgaand document :

Doc 51 **1272/ (2003/2004)** :
001 : Wetsontwerp.

d'entraide peut contribuer à disculper la personne concernée et donc empêcher le recours à la peine capitale.

N° 2 DE M. WATHELET

Art. 7

Au § 3, supprimer les mots «transmise ou».

JUSTIFICATION

L'obligation d'information systématique du ministre de la Justice de toute réception ou transmission de demande est trop exigeante.

Seule la réception de demandes introduites auprès de l'administration par un État membre de l'Union européenne doit être signalée au ministre, car c'est le seul où il n'est pas informé *de facto* via le contrôle sur l'exécution qui lui est octroyé par l'article 873, alinéa 2, du Code judiciaire. Il n'y a donc pas lieu en principe d'informer le ministre de toute demande d'entraide judiciaire émanant d'une autorité belge, ni de l'informer de la réception d'une demande qui émane d'un État qui n'est pas membre de l'Union européenne. Toutefois, en ce qui concerne ce dernier cas, il se peut que des conventions conclues avec un État n'appartenant pas à l'Union européenne prévoient que les autorités judiciaires procèdent directement à l'échange des demandes d'entraide, sans intervention du ministre de la Justice. Dans ce cas, il y a lieu de prévoir l'information préalable du ministre de la Justice. Par contre, cette information n'est pas nécessaire quand il s'agit de demande d'entraide transmise par les autorités belges aux autorités étrangères. Le présent amendement a pour objet de supprimer cette dernière information.

N° 3 DE M. WATHELET

Art. 13

Remplacer le dernier tiret comme suit:

een verzoek om rechtshulp ertoe kan bijdragen dat de onschuld van de betrokken persoon wordt aangetoond en de doodstraf bijgevolg wordt voorkomen.

Nr. 2 VAN DE HEER WATHELET

Art. 7

In § 3, de woorden «overgezonden of» weglaten.

VERANTWOORDING

De verplichting de minister van Justitie systematisch in kennis te stellen van elk ontvangen of overgezonden verzoek om rechtshulp, gaat te ver.

De minister zou alleen in kennis moeten worden gesteld van de ontvangst van verzoeken die bij de administratie werden ingediend door een lidstaat van de Europese Unie, want alleen in dat geval wordt hij niet *de facto* geïnformeerd via het toezicht op de tenuitvoerlegging dat hem op grond van artikel 873, tweede lid, van het Gerechtelijk Wetboek toekomt. Daarom is het in principe niet nodig de minister in kennis te stellen van elk ontvangen verzoek om rechtshulp uitgaande van een Belgische instantie of van een Staat die niet tot de Europese Unie behoort. Wat laatstgenoemd geval betreft, is het evenwel mogelijk dat de rechterlijke instanties direct – dat wil zeggen zonder tussenkomst van de minister van Justitie – overgaan tot de uitwisseling van informatie, met name wanneer een en ander aldus is geregeld in een overeenkomst die werd gesloten met een Staat van buiten de Europese Unie. In een dergelijk geval moet de minister van Justitie vooraf op de hoogte worden gebracht. Die informatieplicht is daarentegen niet vereist wanneer het bewuste verzoek om rechtshulp door de Belgische rechterlijke instanties werd overgezonden aan de buitenlandse instanties. Dit amendement strekt er dan ook toe die specifieke verplichting uit het wetsontwerp te lichten.

Nr. 3 VAN DE HEER WATHELET

Art. 13

Het ontworpen artikel vervangen als volgt:

«Het bewijsmateriaal dat in het buitenland op onregelmatige wijze is verzameld mag in het kader van een in België gevoerde procedure niet worden gebruikt indien:

« – ou lorsque l'utilisation de cet élément de preuve est contraire au droit à un procès équitable ».

JUSTIFICATION

L'article 13 en projet tient compte des arrêts récents de la Cour de cassation des 14 octobre 2003 et 23 mars 2004 en matière d'utilisation d'éléments de preuve irréguliers. Toutefois la formulation n'est pas tout à fait correcte. Selon la Cour de cassation, le juge ne peut prendre en considération un élément de preuve obtenu de manière illicite « soit lorsque le respect de certaines conditions de forme est prescrit à peine de nullité; soit lorsque l'irrégularité commise a entaché la fiabilité de la preuve; soit lorsque l'usage de la preuve est contraire au droit à un procès équitable ». Ce n'est pas l'irrégularité commise qui pourrait constituer une violation du droit au procès équitable mais c'est l'utilisation de la preuve recueillie irrégulièrement qui pourrait s'avérer contraire au droit au procès équitable.

N° 4 DE M. WATHELET

Art. 15

Remplacer le § 7, alinéa 1er, comme suit:

« § 7. Dès que le procureur du Roi reçoit la notification visée au § 6, il en saisit sans délai le juge d'instruction. ».

JUSTIFICATION

Correction linguistique suggérée par le Conseil d'État.

Melchior WATHELET (cdH)

– de l'onregelmatigheid volgens het recht van de Staat waarin het bewijsmateriaal is verzameld volgt uit de overtreding van een op straffe van nietigheid voorgeschreven vormvereiste;

– de onregelmatigheid de betrouwbaarheid van het bewijsmateriaal aantast;

– de aanwending van dat bewijsmateriaal in strijd is met het recht op een eerlijk proces. ».

VERANTWOORDING

In het ontworpen artikel wordt rekening gehouden met de recente arresten van 14 oktober 2003 en 23 maart 2004 van het Hof van Cassatie. De gehanteerde formulering is evenwel niet geheel correct. Volgens het Hof van Cassatie « mag de rechter alleen dan geen rekening houden met een onrechtmatig verkregen bewijs, « hetzij wanneer de naleving van bepaalde vormvoorwaarden voorgeschreven wordt op straffe van nietigheid; hetzij wanneer de begane onrechtmatigheid de betrouwbaarheid van het bewijs heeft aangetast; hetzij wanneer het gebruik van het bewijs in strijd is met het recht op een eerlijk proces » ». Niet de begane onregelmatigheid kan in voorkomend geval strijdig zijn met het recht op een eerlijk proces, maar wel de aanwending van het onrechtmatig verkregen bewijsmateriaal zou in strijd kunnen blijken met het recht op een eerlijk proces.

Nr. 4 VAN DE HEER WATHELET

Art. 15

In de Franse tekst, § 7, eerste lid, vervangen als volgt:

« § 7. Lorsqu'il reçoit la notification visée au paragraphe 6, le procureur du Roi saisit sans délai le juge d'instruction. ».

VERANTWOORDING

Taalkundige correctie in de Franse tekst, zoals gesuggereerd door de Raad van State.

N° 5 DE M. BORGINON

Art. 5

À l'alinéa 2, remplacer les mots «de nature à troubler gravement l'ordre public ou peut porter atteinte à des intérêts essentiels de la Belgique» **par les mots** «refusée sur la base de l'article 4, § 2, alinéa 1er, 1° ou 2°».

N° 6 DE MME DÉOM ET MM. MASSIN ET PERPÈTE

Art. 5

À l'alinéa 2, remplacer les mots «est de nature à troubler gravement l'ordre public ou peut porter atteinte à des intérêts essentiels de la Belgique» **par les mots** «est susceptible d'être refusée en application de l'article 4, § 2, alinéa 1er, 1° ou 2°».

Valérie DÉOM (PS)
Eric MASSIN (PS)
André PERPÈTE (PS)

N° 7 DE M. COURTOIS

Art. 8

Au § 2, ajouter un alinéa, rédige comme suit:

«Dans le cas d'une demande visant à la création d'une équipe commune d'enquête formée par un juge d'instruction, la décision du procureur fédéral ne peut porter sur l'opportunité de la mesure.».

Alain COURTOIS (MR)

Nr. 5 VAN DE HEER BORGINON

Art. 5

In het tweede lid, de woorden, «de openbare orde... belangen van België» **vervangen door de woorden** «geweigerd wordt op basis van artikel 4, § 2, eerste lid, 1° of 2°».

Alfons BORGINON (VLD)

Nr. 6 VAN MEVROUW DÉOM EN DE HEREN MASSIN EN PERPÈTE

Art. 5

In het tweede lid, de woorden «de openbare orde ernstig kan verstoren of een inbreuk kan uitmaken op de wezenlijke belangen van België» **vervangen door de woorden** «kan worden geweigerd met toepassing van artikel 4, § 2, eerste lid, 1° of 2°,».

Nr. 7 VAN DE HEER COURTOIS

Art. 8

In § 2, de tekst aanvullen met het volgende lid:

«Bij een verzoek tot oprichting van een gemeenschappelijk onderzoeksteam dat wordt samengesteld door een onderzoeksrechter, mag de beslissing van de federaal procureur geen betrekking hebben op de opportuniteit van de maatregel.».

N° 8 DU GOUVERNEMENT

Art. 13

Remplacer cet article comme suit:

«Art. 13. — Ne peuvent être utilisés dans le cadre d'une procédure pénale menée en Belgique les éléments de preuve:

A) *recueillis irrégulièrement à l'étranger lorsque l'irrégularité:*

– *découle selon le droit de l'État dans lequel l'élément de preuve a été recueilli, de la violation d'une règle de forme prescrite à peine de nullité;*

– *découle ... (inchangé: voir texte)*

– *entache ... (inchangé: voir texte)*

– *entache la fiabilité de la preuve.*

B) *ou dont l'utilisation viole le droit au procès équitable.».*

La ministre de la Justice,

Laurette ONKELINX

N° 9 DE MME DÉOM ET M. MASSIN

Art. 15

Au § 6, alinéa 1er, entre le mot «compétente» et le mot «peut», insérer les mots «, dans le cadre d'une enquête pénale,».

Valérie DÉOM (PS)
Eric MASSIN (PS)

Nr. 8 VAN DE REGERING

Art. 13

Dit artikel vervangen door wat volgt:

«Art. 13. — In het kader van een in België gevoerde strafrechtspleging mag geen gebruik worden gemaakt van bewijsmateriaal:

A) *dat in het buitenland op onregelmatige wijze is verzameld indien de onregelmatigheid:*

– *volgens het recht van de Staat waarin het bewijsmateriaal is verzameld, volgt uit de overtreding van een op straffe van nietigheid voorgeschreven vormvereiste;*

– *de betrouwbaarheid van het bewijsmateriaal aantast;*

B) *dat, bij aanwending ervan, in strijd is met het recht op een eerlijk proces.».*

De minister van Justitie,

Laurette ONKELINX

Nr. 9 VAN MEVROUW DÉOM EN DE HEER MASSIN

Art. 15

In het eerste lid van § 6 worden tussen het woord «mag» en het woord «tijdelijk», de woorden «in het raam van een strafrechtelijk onderzoek» ingevoegd.

N° 10 DE MME DÉOM ET MM. MASSIN ET PERPÈTE

Art. 15

Au § 7, alinéa 2, remplacer les mots «du droit belge» **par le mots** «des dispositions du présent article».

N° 11 DE MME DÉOM ET MM. MASSIN ET PERPÈTE

(Sous-amendement à l'amendement n° 6)

Art. 15

Au texte de l'alinéa 2, remplacer les mots «en application de» **par les mots** «pour un des motifs visés à».

Valérie DÉOM (PS)
Eric MASSIN (PS)
André PERPÈTE (PS)

Nr. 10 VAN MEVROUW DÉOM EN DE HEREN MASSIN EN PERPÈTE

Art. 15

In het tweede lid van de ontworpen § 7, de woorden «naar Belgisch recht» **vervangen door de woorden** «overeenkomstig het bepaalde in dit artikel.».

Nr. 11 VAN MEVROUW DÉOM EN DE HEREN MASSIN EN PERPÈTE

(Subamendement op amendement nr. 6)

Art. 15

In de tekst van het tweede lid, de woorden «met toepassing van» **vervangen door de woorden** «om een van de redenen bedoeld in».